

Apusul soarelui in septimana: marcuri
vineri si duminica; in septimanele cu
serbatori inze numai de doue ori.

Pretiuul pentru monarchia:
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
diuimate de anu 5 " " "
unu patrariu . . . 2 " 50 " "
Pentru Romania si strainetate:
pe anu . . . 30 franci;
diuimate de anu . . . 15 "

ALBINA

Itinutul nostru se facu la si prin anu
correspondenti ai nostri, la tote postele, si
de a dreptu la Redactiune, Stationsgasse
Nr. 1, unde sunt a se adresa tote cele
privescu foia. Cele nefrancate nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anu si alte comunicatiuni de
caracteru privat, se raspunde cate 6 cr. de
linia; repetitiile se facu cu pretiu scadutu.
Tasea erariale de 30 cr. v. a. pentru
odatu, se anticipa.

Invitare de prenumeratiune la

„ALBINA”

pe alu II-lea semestru, resp. alu 3-lea
patrariu de anu 1876, ce incepe cu 1.
Iuliu; pretiurile si conditiunile remanendu
cele de pana acuma, precum se afla ele
insemnate mai susu in fruntariu.

Facemu acesta provocare destulu
de tempuriu, si rogamu pre Onorabilele
Publicu romanu, a maneca si densulu
destulu de tempuriu cu prenumeratiunile
sale, pentru ca se ne potemu regula
catu mai bine si mai curendu.

Am ajunsu la unu puntu alu tem-
pului, intr'o epoca, unde numai omulu
fora vietia seu fora semtiu de vietia
pote se fie si se remana nepasatu de
cele ce se petrecu si resp. prepara in
luru de sine.

Am ajunsu la inceputulu miscarii
poporaloru, pre care noi am prevediut'o
a predis'o cu ani inainte, pentru carea
noi ne-am trudit a pregati natiunea
nostra, din care cauza noi, precum am are-
stu respicatu inca la inchaiarea anului
recutu, cu nespuse sacrificia am con-
tinuatu edarea acestei foi, pricependu si
noi pre bine, dar si reflectati din tote par-
tile, ca ar fi fost o nespusa scadere pentru
ntrega Romanimea din Austro-Ungaria,
ca o cutropiau astfelu de evenimente
cele, for' d'a ave aici in acesta a dou'a
capitale a Monarchiei unu organu liberu
generale, carele numai de catu se-i
inca la conosciinta si splice importan-
ta aceloru evenimente, ce atatu de
prope ne atingu si pre noi, sorteia nostra,
mitoriulu nostru.

Si credemu, nici a nu mai fi de lipsa
spunemu onorabilelui Publicu, cumca
catu paru de desvoltate deja miscari
de cele mari si cele mice, acasa la noi si
strainetate, ele totusi abia sunt la ince-
tu, dimensiunile si directiunile, si chiar
sursele loru posibili, nici pe departe
adu precalculabili.

Noi nu vomu lipsi de a-le petrece
tota atentiunea, a-le urmari pasu de
si a-le splica cetitoriloru nostri, catu
lamuritu din punctulu de vedere alu
luru politicu-nationale, si totu o data
degeta interesulu nostru langa acelea
facia de acelea.

Dar spre acestu scopu avemu ne-
rata trebuinta de celu mai potericu
luru alu Publiculu, a nume prin pre-
numeratiuni catu mai numeroase. Este
demu timpulu, ca Romanimea noastra
din coci de Carpati se-si redice ceresi
si cutesare capulu si pentru de a-si

manifesta interesarea sa de vietia si de
sortea sa, se aduca chiar si sacrificia intr'o
mesura mai mare decatu pona acuma.

Am disu, si lumea cea culta si des-
tepta o dovedesce ne'ncetatu prin fapta
eclatante, ca primul pasu, prin carele o
natiune si-manifesta puterea si interesarea
sa de vietia, este interesarea si
spriginirea diaristecei sale na-
tiunali.

In acesta convictiune, la acestea ape-
landu, ni repetimu cu tota intetirea invi-
tarea la prenumeratiune!

Redactiunea.

Budapesta, in 28 iunie n. 1876

Deca reporturile din Belgradu si despre
Serbia sunt seriose, precum credemu ca sunt,
apoi resbelulu este ne-evitabile, si publicistii
nostri lu-astepta pe fie-care di; nici ca mai este
care s'ar indoi, cumca in acestu momentu o
armata serbiana de 125,000 bracia, bine ar-
mata, cu peste 300 de tunu si tote cele tre-
buintose, deja se afla in positiunile cele mai
bune la marginea tierii, o parte gata d'a da
mure spre Bulgaria, alta spre Bosnia si Her-
tiegovina.

Cea mai noua sciri telegrafica ni spune,
ca ca pre poimane in 30 iunie n. ar fi se se
dechiare resbelulu.

Se intielege, ca in faci'a acestui evene-
mentu imminente, tote celealalte deocamdata
devinu secundari. —

Precandu in faci'a sciriloru din Beli-
gradu domnii nostri, cu anima sguatita de ne-
casu, vedu deja incependu-se crancen'a drama
in Oriente, despre care er o data cu capulu
n'ar fi doritu a crede ca ar fi posibilu in contra
voiei loru: acuma ici-colia incepe a li licuri
adeverulu si si incepu a-si conosce slabi-
tiunea.

Chiar „Ellenör,” arnautulu lui Tisza, in
nrulu seu de ieri prorumpe in urmatore'a apos-
trofare si condamnare a orbiei marelui
Andrássy:

„Deca Ministeriului de esterne i va placé
si vai de parte a se lua dupa politica somn-
ambulistica de pona acuma, intru carea, in-
credindu-se bunelor intentiuni ale triplei
aliantie, s'au leganatu pentru pacea lumii:
apoi noi trebuie se starnimu, ca guvernulu
tierii nostre asi se-si intocmesca trebele, cari
candu mane ar fi se intre in resbelulu celu
mare!

Aci arnautulu de o data deveni in acordu
cu noi. Este in tocmai precum se dice, ca une-
ori cate o isbire cumplita a sortii la momentu
face de se destepa beatulu. —

Din Berlinu ni se anuncia cu telegrafulu, —
atatu s'a aflatu intempleria de importante! —
pre cum ca „N. D. Allg. Z.” organulu intimu
alu principelui Bismark, in nrulu seu de ieri
a incarcatu cu lauda si reconosciinta activi-
tatea politica si patriotica a d-lui Coloman
Tisza!

La acest'a noi er trebuie se dicemu:
„Vai de noi!” Pre cati pona acuma din Aus-
tro-Ungaria si si din Romania a laudatu Li-

mark, resp. organele sale, toti au fost ruin'a si
nefericirea tierelor!

De alta parte „Egyetértés” de ieri pu-
blica in fruntea sa in tipu de articlu de fondu
o poesia dela Szemere Miklós, prin carea bla-
stema si injura pre Tisza intr' unu modu ne-
mai pomenitu, pona a-i spune sententi'a ca:
merita se fie spendiuratu in celu mai naltu co-
paci, si ca pamentulu se nu-i primesca afuri-
sitele remasitie! Omulu se infiora, candu ci-
tesce astfelu de espectoratiuni intr'o foia pa-
triotica, magiara, asup'a barbatului ce sta in
fruntea tierii si dispune de majoritatea repre-
sentantiloru ei!

Apoi mai dica cine-va, ca nu suntemu
pre calea Turciei! —

Alegerile pentru Camera in Romania
s'au terminatu in tote patru colegia. Resulta-
tulu in cea mai eclatante mesura este in
partea liberaliloru nationali, casi natural-
minte pururia si pretotindeni, unde puterea
bruta de susu nu falsifica vocea poporului. —

Vocea ciarlataniloru desperati.

Vreti, amati cetitori, se prindeti cu man'a
stupiditatea argatiloru domnesci, prin carea se
sprime astadi perplessitatea bancrutiloru nostri
politici magiari si austro-magiari, de in fi-
iertatii Deák si Eötvös incependu, pon' la Tisza
si Andrássy?

Eca-o aci:

„Nu essiste oraclu, care se póta
anuncia principelui Milanu: „De vei
trece Drina, vei sparge unu mare Impe-
riu!” Caci de va intra Serbia mare cu
ostirile sale in Turcia, ea pre curendu, fie
ca devinsa, fie ca invingetoria, va trebui
se esa afara, pentru ca se fie si se remana
ceea-ce a fost: unu statu vasale alu
Turciei . . . Invingerea ei nu este per-
misu se-i aduca o talpa de pamentu si
nici o umbra de nedependintia mai mare.
Ce e dreptu, nici devingerea sa nu-i póte
lua ceva esentiale, decatu ceea ce va
perde in sange si in avere?”

Astfelu sta scrisu, ba tiparitu. negru
pre albu, in fruntea lui „P. Lloyd,” organulu
inspiratu alu dlui c. Andrássy, urulu de
ieri.

Adeca domnii nostri, la miscarea serioasa
a Serbiei tremuratori de frica, acuma cu aceea
voru a mai impune, ca anuncia, cumca batai'a
intre Serbia si Turcia nu póte, nu se va per-
mite se schimbe catu e negru sub unghia con-
ditiunile de stepanire in Oriente! Si pe langa
acesta badarania, „P. Lloyd” in aceeasi ru-
brica, totu spre asemenea scopu mai repete a
mii'a ora necalita mintiuna, ca —

Individualitatile nationale, seu nationa-
litatile nemagiare, in lumea larga nu sunt
atatu de bine scutite si indreptatite, casi sub
constitutiunea si prin egalitatea de dreptu cea
magiara! Ca asi dara de felu nu este cauza,
pentru carea nationalitatile se graviteze in
alta careva parte, si anume ca serbii nostri se
simpatizeze cu fratii loru de peste Dunare si
Sava, si se se prepare a da acelora ajutoriu
contra Turcului!

Va se dica: domnii nostri prin organele
loru ni dau a pricepe, ca n'avemu cauza d'a

simpatiză cu coreligionarii și consangeniile noștri de peste fruntări și d'a li întinde aceluia, *se'ntielega privatminte*, mana de ajutoriu, ca să se emancipe de barbarul jugu alu paganului de Turcu! N'avemu cauza, fiindu că din coci, sub steapanirea turcilor noștri dualistici, *avemu în cea mai deplina mesura toate drepturile și bunătățile și libertățile și garantiile naționale și cetățienesci!*

Astfelu potu vorbi numai omeni despe-rati și capiati! —

Este lucru pre' usioru de priceput, că ori cine, măcar chiar fratele, care prin volnicia s'a pusu în posesiunea unei eredități comuni, nu dorește să fie trasu în procesu prin cei pa-caliti și despoiați de elu.

Er candu undeva s'a începutu și decurge cu inversiunare asemenea procesu, este lucru pre' firescu că totu cei în asemenea condițiuni se necăgescu și tremura de frica, și injura pe cei neodihuiti; dar totu o dată asecura, că la ei acasa nici vorba nu este de procesu! Tocmai asiă este și cu poporale seu națiunile. O națiune, care prin ori-ce căi și moduri a devenitu la steapanirea unei țiere și de asupr'a poporaloru stravechie ale aceleiasi țiere, și mai vertosu deca știe că acele popora împilate sunt în celu mai mare gradu nemulțamite de portarea nefrățieica a usurpatotului drepturilor și foloseloru lor, atare națiune *nu dorește resbelu, ci pace*, pentru că în linisce neturburata se pōta mistui ceea-ce a apacatu în ghiare-si de la alții.

Si asiă defelii nu ne surprinde, că domni magiari ai noștri, în choru neturburatu de vr'o disarmonia striga în lumea mare, că ei facia de miscările seu turburările sudo-slăvice din Oriente sunt cu Europa intrăga pentru pace, și că tota țier'a este cu ei!

„Europa intrăga pentru pace!“ Pre care Europa ôre o întielegu domni noștri egemoni? De buna sēma pre aceea ce a apacatu în posesiunea drepturilor și averiloru altora, și are de a se teme că le va perde. Partea Europei, ce nu se afla în posesiune strama, de buna sēma dorește dreptatea, și asiă data revindecarea drepturilor furate și usurpate de alții. Er partea seraca, împilata, despoiața, trasa-mpinsa, adeca poporale subjugate prin intrigele și maiestriele și hotiele unōra pucini, dar fora ddiu în anima și cutesatori pon' la orbia, acēsta Europa, carea mai că face maioritatea elementeloru, dorește resbelulu, dorește tulburările, dorește schimbările, sperandu firescu prin acestea deca nu scaparea de jugu, dar celu pucinu usiurarea jugului, prin convingerea tiranilor, că nu tocmai ei sunt omnipotentii dispunetori de sortile lumii între toate împrejurările, ci că este o lege mai nalta a umanității, carea resbuna poporale în contra netrebniției și insolentiei celoru de la potere.

Astadi dej domni noștri reconosc, că nu potu împedecă resbelulu; dar ei se magulescu că: *„ori-cum se ese sorteă armeloru, schimbări teritoriale, noue formări de staturi, în vecinătatea statului lor, nu voru suferi să se facă, și că spre a împedecă acēst'a, au potere destula, fiindu Monarchi'a intrăga compacta, și de acordu cu ei în acēsta privintia.“* (A se vedē „P. Naplō“ de ieri, și alte foi domnesci de o septimana în coci!)

Ce cumplita sinamagire! Ce iluziuni grandioase!

Dar nu-si mai aducu domni a minte, cum acu câte-va lune totu asemenea amenintiau pre turburatori de pace la fruntarieloru? Anume pre Serbia și pre Montenegro le amenintiau cu strobire totale, afirmandu și atunci, că poteriile li sunt pre' destule! Si astadi, eca-ii că-si reconosc nepotinti'a d'a împedecă resbelulu!

Dar cine pōte să fie acēl'a, care acelu statu nesdravenu în Europa, ce de pre acum se știe precalculă eventualitățile și casualitățile resbelului? Cine la 1869, candu se începū resbelulu austro-italianu, la 1866, candu se începū resbelulu austro-prussianu, la 1870, candu

se începū resbelulu nēmtio-francesu, pōtea să prevēda modulu și condițiunile încheiării acelor resbele? Cine ar pōrnirea celoru 1100 Garibaldi la Marsall pōtea se predica rezultatulu???

Noi din parte-ni stamū bunu domniloru dualisti ai noștri, că invigendu slavii asupr'a Turciloru, încheierea păcii, regularea Orientului, nu se va fece nici în Viena și nici în Budapesta! —

Budapesta, în 27 iuniu n. 1876.

Ni spunu foile domniloru, că legea pentru rectificarea catastrului în Ungaria de aceea abiă a potutu esi votata din Dieta, căci domni legelatori fōrte bine șiau că din aplicarea acelei legi asupr'a posesiuniloru lor au se li se urce multu dările. Cu alte cuvinte acēst'a va se dica, că domni legelatori, mari patrioti ai noștri, care încarca atâtea sarcine asupr'a poporului seracu, șiau cumca ei prin măsurarea și tacsarea falsa a pamenturiloru loru insiala anu de anu cu *milliōne* adorat'a loru patria; și totusi nu se îndurau de ea! Apoi ca de esemplu ni aducu acelesi foi, între cari chiar și „P. Lloyd“ celu atātu de guvernamentale, cumca chiar insusi colosalele nostru patriotu magiaru, esceleuti'a sa dlu min. presiedinte Col. Tisza, dupa nou'a rectificare a catastrului va avē se platēca 30,000 fl, mai mare contributiune la anu dupa moșiele sale! Precandu d'alta parte pre seracime o essecuta pon' la pele pentru câte o restantia de 3—4 fl.

Ce mai ilustratiune practica a patriotismului modernu! —

Asiă, tare bate la ochi, cum astadi publicistic'a magiara incepe a descoperi farmeculu legaturii mameluciloru, și a nume a mameluciloru nemagiari de steapanirea magiara, adeca: *interesele māschine*, pururi pre cont'a bietei țiere și a seracimei!

În nrulu 136 alu-lui „Hon“ de sēra, sub titlulu de: *„Abusuri spre daun'd tesaurului publicu,“* mi ti-lu iau la trei parale pre MSA, ulu consiliariu regiū și advocatu din Temesiora, Atanasiu Ratiu de Caransebesiu, denuncandu-lu formalmente, că câte mīn manca de colu, câte de colu și câte de colu, si dupa toate aceste colosali și bineconoscute venit, dsa totusi prin protectiunea domnescă o scōte cu o contributiune anuale de venitu numai de 120 fl, precum platescu numai advocatii seracuti incepetori!

Firescu că multu mai scandalōse sunt cele ce dascoperi acelasu articlu despre protectiunea companiei jidovesci Bayersdorf și Biach, apoi a millionariului Scharmann, cari cu venite enormi, platescu câte o contributiune adeveratu bagatela!

Hei, hei! Cum o se demasce nevoile țierii pre insielatori țierii, ori câtu de liberali guvernamentali se fie ei, și cum apoi naltele steapaniri ciarlatane voru se remana fora mameluci! —

Din diecesca Gherlei, în 18 iuniu 1876.

(Resunetu la epistolele d-lui — p — de la satu din Selagiu, cu privintia la venerabilulu Consistoriu gr. catolicu din Gherla!) Ôresi-cum omulu se semē mangaiatu, candu ne-casulu lui lu-pōte povestī si altor'a. Din acestu motivu mi-iau libertatea, a vi tramite acestu resunetu la epistolele din Selagiu, rogandu On. Redactiune a pre' stimatei Albine, să nu pregete a-dă locu în pre' pretiutele colōne, cu atātu mai vertosu, căci prin esperinti'a trecutului ne convinsēramu cumca deca este a vorbi o vorba de la r-runchi, fora a se teme de influentie periculōse mai nalte, apoi aceea numai prin colōnele adeveratu liberalei și nedependentei Albine se pōte face!

Scopulu acestui resunetu nu este altulu, decātu ca caindu-me despre sorteă unoru preoti, ne-în-ruditi cu nici unulu dintre ss. parinti canonici, se-mi facu mangaiarea,

îndreptandu una interpelatiune la v. locuri competentu în privintia confeririloru de parochii.

Si mai antai mi-iau cutesanti'a, cu tota umilinti'a a pune întrebarea: *pentru ce unele parochii se curențēza, fora de a li se spune și venitul?* Căci dupa ratiunea drēpta numai acēl'a oficiu seu sierbitiu debue se se curențēze, la care se potu espune și condițiunile, resp. emolumentele împreunate cu elu.

Dupa acēst'a, totu cu adunca umilintia a-si dorī a pricepe: *pentru ce unele parochii, mai vertosu în părțile ungurene, unde parochiile sunt organizate și providiute cu congrua intrăga, nu se curențēza de feliu, fora se dau preotiloru, cari prin alte parochii au avutu procese cu poporenii, și au fost alungati de acolo?* Este curatu, ca cum s'ar trudi a-ii remuneră ca de pedēpsa pre cei alungati de poporu! Si acēst'a de comunu se face fora de a asteptă ca baremu anulu veduvei se se implinēca, dupa statutulu ungurescu, sub care cadu părțile ungurene, încātu veduv'a, care a imbetranitu cu sociulu ei în acea parochia, crescându pona și câte 12 fii, și pe totu sburatocindu-ū pe aripele lor, facēndu-ū preoti și intelegintia mirēna, aci nici atāt'a considerare nu afla ca unde a imbetranitu, se se pōta trage langa unu fliu alu seu, ce dōra pre calea curențării mai usioru ar ajunge acolo de preotu, pe temeulu meriteloru atātu a parentelui seu, câtu si a sale proprie!

În fine, totu cu umilintia a-si cere splicare: *pentru ce s'a adusu prin Consistoriulu plenariu siem'a, daca aceea nu se pōte și introduce, resp. daca nu i se pōte mediloci întarierea de guvernulu seu ministeriu?* Sēu dōra aceea siema numai pentru aceea s'a adusu, ca se puna pe preotu în conflictu cu poporulu, lasandu-se ca insi-si preotii se si-o introduce, pentru ca asiă devenindu în conflicte preotii cu poporenii et vice versa, m. onoratiu domni cari au luat parte la Consistoriulu plenare, se aibe folosulu d'a fi esmisi la investigatiuni?!

Unulu dintre multii nedreptătiți.

Unu resunetu din Mehadia.

La splicările, recomandările si indemnările ce facuramu comuneloru nōstre bisericesci concerninti și resp. întregii inteligēntie din poporu ia nrulu 51 alu Albinei, cu privintia la *Sinodulu eparchialu extraordinariu ce este se știe tenala tōmna în diecesca Caransebesiului și la problem'a acelu-a, adeca îmbunetătirea și ascurarea dotatiunei preotiesci*, ni se scrie de mai multi fruntasi din protopopiatulu și orasiulu Mehadiei, pre lungu și largu unu resunetu, alu cărui cuprinsu noi credemu că va ajunge, a-lu atinge aci pre scurtu în urmatōrielle:

„Ni se cere, ca noi totu cu totu, din toate poteriile se dāmu ajutoriu întreprinderii, pre care și noi, confermu aretariloru Albinei, tre-bue se o aflāmu precātu de importante, pre atātu de necesaria și urgente. . . Dar deca este vorb'a, ca se spriginēca crestini pona și cu mari sacrificie o mesura administrativa a bisericēi: apoi mai nainte de toate este de lipsa, ca crestini se aibe increderea și linisce sufe-tului, cumca si administratiunea bisericēi tiene pururi sēma de drepturile, trebuintiele și cerintiele poporului. Căci nu este destulu a dice *„se faceti, se spriginiti, se jartfiti, pentru binele bisericēi!“* ci este astati neaperatu de lipsa a arētā prin fapte, că ēta câtu si ce feliu de bine v'a facutu biseric'a prin captii seu ministrii ei; ēta cum a tienutu și tiene cēma de drepturile și interesele vōstre vremelnice și vecinice!“

„Dar vai ce pucinu, forte pucinu, ca se nu dicemu mai nēmic'a ni se face si arētā din partea steapanirii bisericesci, în acēsta privintia!“

Dupa acēsta intro ducere se insira vor-rări amare, că din partea orasiului și a tractu-

lui s'au datu plansori numeroase si multe in contra maneloru sacrilege, nedemne d'a atinge altariulu Domnului si a impartasi binecuvantare crestiniilor, dar aceste plansori s'au ingropatu in pulberile arhivului consistoriale, casi candu veneratulucapu alu diecesei ar pretinde de la poporu: „sè fie orbu si se nu véda spurcatiunea; se fie surdu si se nu auda for a-delegea; se fie prostu si se nu pricépa degradarea sa si a bisericéi sale!“

„Dreptulu statutariu se calca; dreptulu istoricu se desconsidera; de trei ani Sinodulu si Comitetulu parochiale din Mehadia nu are presiedinte, este fora capu si conducere si adeverata activitate; ratiociniile bisericéi nefacute; restaurarea comitetului si a epitropiei estu timpu neessecutata; tocmai asi scaunulu si Comitetulu protopopescu!“

„Conclusulu sinodului eparchialu de estu timpu in privinti'a resiedintei protopopescu nu se essecuta.“

„Acést'a nu e viétia si administratiune bisericéasca, ci anarchia si mórté!“

„Astfelu de bisericu nu este si nu va fi in stare nici o da se dee mangaiare crestiniiloru si indemn u la fapte bune si la sacrificie.“

„Causele nu le vomu scormoni acuma; ca nu vremu se blamamu mai vertosu capulu si centrulu; dar reulu nu-lu potemu retacé; suntemu detori a-lu areta cu atatu mai multu, ca se conósca ven. Sinodu straordenariu caus'a pentru carea obiectulu celu importante din cestiune abiá va poté gasi intusiasmu si interesare in partile Mehadiéi!“ —

Din Biserica-alba in Banatu —

ni se scriu plansori gravi de unu pre demnu cetatianu de acolo in privinti'a bisericéi si a scoléi.

Indemnu d-lui cetatianu dede reportulu publicatu in nr. 46—47 ai Albinei din *Satulu-nou*, despre multu laudat'a portare a Romaniloru de acolo, prin care atatu de frumoasa li succese a-si rescumpera biseric'a si libertatea de la serbi!

Dlu cetatianu din Biserica-alba se viera, ca biseric'a romana nou ziditu din acelu orasiu nu se mai completedia si nu se mai adueu in ronu socotelele si bani, pentru nepasarea unoru corifei, cari pe semne specula ei cu bani bisericéi.

S'au comandatu pentru bisericu stolari la Caransebesiu; acestea s'au facutu desi nu chiar la terminu, dar nu se platesce pretiulu loru de 900 fl, macar ca bani ar fi si macar ca s'a cerutu secesurarea baniloru pentru detoriile maisterului; nu se platesce, caci domni la cari se afla banii bisericéi, cu felu de cuvinte traganescu platirea!

Nu mai pucinu insemnata este plansorea pentru scola.

La 1874 s'a data unu balu in favorea scoléi; au incursu bani frumosi, dar socota nu s'a depusu nici pona astadi! La o aretare catra Consistoriu a urmatu insciintiari, ca banii adunati si afiatori la presiedintele Comitetulu parochiale dlu *K. Radulovicu*, ar fi numai 400 fl, dintre cari 200 ar fi acoperitu spesele, ér 200 s'ar tienne cu 4%, si ar sta gata de a fi depusi in casa de pastrare. Nemicu insa n'a urmatu si dlu cetatianu reportariu se teme ca nici na va urma, ci banii voru remane perduti!

Cea mai amara plansore in fine e, ca lasandu comitetulu parochialu, firesce din lips'a medioceloru proprie, ca la 1874 scola romana pona aci confessionale, se se prefaca in comunale si se treca sub ingrigirea magistratului orasienescu, si nestaruindu pentru o dotatiune mai buna, ci numai de 300 fl. léfa si 100 fl, bani de cortelu, ér cu acést'a slaba dotatiune, fiindu scumpetea mare in Orasiu, nepotendu traf nici unu invetiariu, nici unulu nu remane, ma la concursulu de pre urma nici nu s'a insinuatu vr'unu competinte; astfelu propriamente scola romana este fora invetiariu!

Ce e dreptu, bravulu preotu s'a insarci-

natu cu propunerile in scola; dar pentru cantarea in bisericu, la morti, etc. etc. nu este nimenea, ér carpel'a cu cate unu canteretiu dela batalionulu romanu din garnisóna este rusine se traiésca o comuna urbana!

Totu reulu provine de la nepasarea fruntasiloru inteliginti, caroru nu li pasa de binele, lips'a, interesulu poporului de ronu. Ven. Consistoriu se ia la anima aceste plansori! —

Gherla, 20 iuniu 1876.

Pentru inaintarea in cultura a individului singuratecu si a societatiiloru si omenimeii peste totu este neincungiuratu de lipsa, ca atatu fie-care individ, catu si peste totu societatile si omenimea se se inspire de inalt'a missiune si universalea detorintia de a lucra, si inca de a lucra cu asiduitate. Altu cum, desi avem la dispusetiune totu materialulu necesariu pentru a produce cele de lipsa, si desi rotogolulu intregu ni sta la dispusetiune cu totu ce are pre suprafaci'a sa, precumu si cu acele bunetati fora de lucru nu potemu lua nice unu folesu, ci numerosii tesauri remanu ascunsi in sinulu pamentului, deca nu ii scote de acolo man'a lucratoria, si marea nu vrea nice baremu se arete omului margaritarele si pretioasele sale, decumva acel'a nu se va cufunda in dens'a, spre a le cerca si scote la lumina.

Astufeliu si Junii romani dela facultatea teologica din Gherla, cunoscendu sublimea chiamare a omului, se convinsera cumca adeveru ni spune *A. Vericeanu*, candu scrie, ca „fora lucru granulu nu s'ar produce, casele nu s'ar construi, vestimentele nu s'ar tiese, ferulu nu s'ar scote din pamentu; fer omulu, fienti'a cea mai sublima, ar fi privatu de tote avutiile necesari essistintei sale si nice candu nu s'ar poté perfectiona, nice a-si ajunge scopulu.“ Convinsi deci cumca numai activitatea continua e in stare a face din o societate unu focalariu, la care se alerge cu bucuria toti membrii ei spre a se impartasi de caldur'a placuta a sciintiei; convinsi cumca numai activitatea si nevointi'a neintrerupta sunt capaci a prefaca societatile in totu atatea gradini, la cari se grabesca toti membrii spre a se delecta in odorulu deliciosu alu conversatiunei amicabile si instructive; considerandu mai departe, cumca numai starea sociale, unirea in societate este pentru omu o stare fericita si salutare, unu pagiu de asigurare mutuale contra ori-ce fatalitati si periclu, unu puternicu ajutoriu pre calea progresului si unu spriginu facia de debilitatile omenesci; considerandu in urma, cumca ori care societate, ori care poporu nu poté se sustee altu cum, ci cauta se dispara de pre faci'a pamentului; si prelanga tote aceste luandu in consideratiune folosulu celu mare ce l'a adusu si aduce societatea, oricarui poporu, fie-carei natiani si individiloru sengurateci: inca in unulu 1869, lun'a novembrie, tenerimea dela numiculu institutu, unindu se in cugete si in sentiri, infiintia societatea ce porta numele ne-moritoriloru barbati *Alessi* si *Sincai*.

Si cumca acesta societate subsista si inainta catra scopulu seu, si cumca dens'a da semne de viétia, areta reporturele esite din sinulu ei, inaintea onorabilei publicu romanu, totu la doi ani, precumu si siedintiele publice, tienne la ocazioni bene venite.

La acesta ocaziune inse nu voimu a face unu reportu publicu, facendu-se acel'a la espirarea anului scolasticu 1874/5, ci ne restringemu a areta cea ce credemu ca e in interesulu publicu, aducendu numai la cunoscinti'a onorabililoru dni membrii fundatori, benefacatori, precumu si a tuturoru benevoitoriloru acestei societati — organizarea societatiéi „Alessi-Sincaiane“ pentru anulu alu 8-lea alu activitatii sale.

In 8 iunie, coadunandu-se intru o siedintia membrii acestei societati, sub conducerea clarissimului dnu conducetoriu *Atanasiu De-*

mianu, prof. de s. teologia, si-au alesu oficialii prescrisi in statute, si anume: pres. *Augustinu V. Mertiariu*, teol. in cursulu alu III-lea; v. pres. *Simionu Popu*, teol. in alu II-lea; not. coresp. *Ioanu F. Negrutiu*, teol. in alu II-lea; not. sied. *Basiliu L. Ghetie*, teol. in I-ulu; cassariu *Alesandru Popu*, teol. in alu III-lea; bibliot. *Michaelu Cherebetiu*, teol. in alu II-lea; controloru *Ioanu Comanu*, teol. in I-ulu; si archivariu *Ioanu Marcu*, teol. totu in I-ulu cursu.

Totu la acesta ocaziune, Societatea „Alessi-Sincaiana“ vine a esprime cea mai ferbente multiamita tuturoru aceloru St. Domni redactori, cari considerandu de o parte dorulu nostru spre a inainta in sciintia si cultura, ér de alt'a parte neajunsele cu cari are de a se lupta ori-si-care Societate tenera, au benevoitu a ni dona si in anulu acést'a cate unu esemplariu din pretiutele diuare ce redigedia, si anume de din coce de Carpati: „Transilvania“, „Albina“, „Federatiunea“, „Cartile Sateanului romanu“, „Scol'a“, „Gur'a Satului“ si „Lumea noua“, ér de din colo de Carpati: „Unulu pentru Altulu“, „Convorbiri literari“, „Revista científica“, „Buciumulu romanu“, „Reforma“, si „Oltenia.“ Rogamu totu una data a fi impartesiti si in venitoriu de acestu deosebitu favoru.

Nu interlasa totu una data societatea de a-si esprime calduros'a multiamita multu onoratului dnu *Titu Budu*, v. not. si assesoru cons. pentru donarea partii esite la lumina din „*Concordanti'a biblicu reale*“, precumu si Clarissimului dnu *Georgiu Pasca*, spirituale la seminariulu domestecu, pentru donarea mai multori carti folositorie. —

In numele societatiéi:

Aug. V. Mertiariu, *Ioanu F. Negrutiu*,
presiedinte. not. coresp. soc.

Zarnesti in Trunta, 8 iuniu v. 1876.

(Introducerea solemnă a unui multu doritu preotu in functiunea parochiala.) Comun'a nostra, diu'a de 6 iuniu a. c. are fericirea a o numeru celoru mai insemnate dile ale sale; pentru ca in acea di s'a petrecutu cu solenitate straordenaria actulu de introduce in parochia a unui preotu de curandu chirotonitu, a parintelui *Traianu Metianu*, descendintele unei familie multu pretiuite din comun'a nostra.

Importanti'a actului desi mai vertosu locala, fiindu elu straordenariu, straordenariu prin persóna si calitatile ei, dela cari poporulu nostru multu bine astépta; straordenariu insa si prin greutatile ce au intempinat perventrea acestei persóne la acesta trepta, atrase si aduna mai pre toti locuitorii acestei comune si pre multi de prin prejuru la biseric'a cea mare, pentru a asculta liturghia si totu d'o data a fi martori oculari introducerei solene a numitului multu iubitu si pretiuitu pastoriu sudetescu.

Liturghia s'a celebratu sub pontificarea parintelui protopopu *Ios. Baracu* din Brasiovu cu asistinti'a parochului *I. Comsia* si a nou introducendului *Traianu Metianu*.

Parintele protopopu, insarcinatu cu actulu de instalatiune, dupa terminarea servitiului divinu rostó o cuventare, aduncu petrudictoria in animile crestiniiloru, si pre acomodata scopului, intretiesendu testulu barthiei de recomandare a Escelentiei Sale parintelui Archiepiscopu si Metropolitu *Mironu Romanulu*.

La pasagiulu unde se recomanda poporului, a primu cu caldura pre nou-chirotonitulu, bucuria straordenaria de pre feciele multimeii prorupse in repetite intusiastice strigari de „sè traiésca!“

Terminandu parintele protopopu cuventarea sa, junele preotu respunse printr' unu discursu, si cu o elocentia, ce atatu de completu multimi si cuceri tote spiritele, in catu mai din multe parti se descoperi dorinti'a

Procedu astfelu întregu oriscuulu
 Orientului este negru innoratu si deja fulgera din tôte partile, la noi domniî magiari de la po'ere s'au pusu ca nisce nebuni a aran hâtiuri peste hâtiuri in contra poporatiu serbe, facendu lucruri mari din nemic'a, ascandu casele cetatianiloru pacnici, arestându cîn diecile dejă, (numai in Kikinda 22!) astfelu provocandu de peru in poporu a ura si pofta de resbunare. („P. Naplo“ de astadi incepe hâtiulu si in contra Romaniloru din Trnina, sciindu reportă despre conventicle între corifeii, anume Balintu, Accente si Dr. Ratiu, pentru o Daco-Romania pona in Tisza! Parol'a se astępta din Bucuresci!) Asiă nu ne mirămu, că mai alalta-ieri „Vaterland“, apoi si „Deut. Z.“ din Viena fusera confiscate pentru articli în contra nebuniei magiare; nici nu ne surprinde, ca „Tagblatt“ totu din Viena, in nrulu seu, de alalta-ieri, la primul loc se esptoră in celu mai condemnatoriu tonu contra nebuniei politice magiare, prin care Monarch'ia si-a perdutu tōta increderea, vędi'a si stim'a în Oriente, in cātu acolo, „unde mai anutōmna or fi ajunsu ca Mollinary sę męrga cu unu trompetariu, pentru ca sę ofle ascultare, astadi trebus sę ne ingrigimu prin armate pentru securitatea fruntarieloru nōstre!“

Vedeti rezultatulu domniei capiate magiare! Vedeti unde au dūsu magiaronii, Deakistii si Tiszaistii nostri pre domni, tiēr'a, Tronuiu! Eca-li mintea si leialitatea!! —

Diurierele jidovesce din Viena si Bpsta saltandu de bucuria de curendu bucinău in lumea mare, cumca mai antaiu Francia si apoi si Germania au refusat a inchiiaia cu Romania tractate de comerciū, si anume din caus'a că Romania nu vrę sę renuncie la legile exceptiunali in contra jidoviloru! Si apoi casi triumfandu mai adaugeau, că standu astufeliu lucrulu, Romania de buna sęma va trebui sę implinesca in acestu respectu cererile Francei si ale Germaniei, ceea ce sę fie si in favorea jidoviloru austro-magiari, căci dupa conventiunea comerciala dintre Romania si Austro-Ungaria, supusii acesteia au sę gustu si sę se bucore in Romania de tōte favorurile ce ar face acęst'a supusiloru ori-cărui altu statu.

Vine inse acū „Repub. Frag.“ sî turbura huburi'a gazetariloru „staiati imprejuru“ si a totu neamulu' lui Israelu. Ea ni spune adeca cu pozitivitate, cumca negociatiunile incepte la Paris priu Calimachi, agęntele Romaniei, cu scopulu de a ajunge la inchiiairea unui tractatū de comerciū între Francia si Romania, „sunt urmate cu activitate si nū suferira nicei o intrerupere.“ De asemenea ni mai spune foia dlui Gambetta, că si la Berolinu sę continuă fora intrerupere si cu succesu negociatiunile in acęsta privintia.

Poterile, si desclinitu Austro-Ungaria, in faci'a resbelulu din Turcia.

(Sę luămu bine-bine a minte, pentru ca sę ne scima orientă in marea crise orientale, ce ne atinge fōrte de aproape.)

Indata ce inceptu a se luă de positiva si secura pornirea Serbiei si a Montenegrului in contra Turciei, spre scopulu emancipării connationaliloru crestini din Bosnia, Hertiegovina si Bulgaria de sub jugulu barbaru alu semilunei, si resp. spre scopulu arondării si consolidării loru nationali, tōte poterile cele mari ale Europei, dar mai respicatu si in modu mai batatoriu la ochii domniî nostri magiari sę grabira a luă pozitiune faci'a de acęsta miscare si de posibilele eventualități.

Tendintia Russeiei, de cum Sultanulu Abdul-Aziz, de la carele speră concesiumi in favōrea slaviloru rescolati prin tocmbele si totu felulu de pressiumi diplomatice, de cum acel'a cadu viktima complotulu si forfeceloru englese, tōta a fost indreptata intr' acolo, ca

ne-uitabile lupta între Turcia si supusii directi si indirecti ai ei. Si diplomatia rusa secolu acesta s'au pusu ca nisce nebuni a aran hâtiuri peste hâtiuri in contra poporatiu serbe, facendu lucruri mari din nemic'a, ascandu casele cetatianiloru pacnici, arestându cîn diecile dejă, (numai in Kikinda 22!) astfelu provocandu de peru in poporu a ura si pofta de resbunare. („P. Naplo“ de astadi incepe hâtiulu si in contra Romaniloru din Trnina, sciindu reportă despre conventicle între corifeii, anume Balintu, Accente si Dr. Ratiu, pentru o Daco-Romania pona in Tisza! Parol'a se astępta din Bucuresci!) Asiă nu ne mirămu, că mai alalta-ieri „Vaterland“, apoi si „Deut. Z.“ din Viena fusera confiscate pentru articli în contra nebuniei magiare; nici nu ne surprinde, ca „Tagblatt“ totu din Viena, in nrulu seu, de alalta-ieri, la primul loc se esptoră in celu mai condemnatoriu tonu contra nebuniei politice magiare, prin care Monarch'ia si-a perdutu tōta increderea, vędi'a si stim'a în Oriente, in cātu acolo, „unde mai anutōmna or fi ajunsu ca Mollinary sę męrga cu unu trompetariu, pentru ca sę ofle ascultare, astadi trebus sę ne ingrigimu prin armate pentru securitatea fruntarieloru nōstre!“

In generale, Anglia si-marca pozitiunea destulu de lamuritu prin enunțiatulu că: nu va suferi ca Constantinopōlea sę devina directu sęu indirectu in manele Muscalului; ęr de aci in cobă pentru popōra doreste garantii de o serte mai buna a aceloră, măcar chiar prin emanciparea si formarea loru in state semi-suverane.

Francia si Italia din capulu loculu se dechiarasera pentru memorandulu din Berlinu, alu cărui cuprinsu, precum astadi dejă se scie, pretindea de a dreptulu ca de garantii pę sēm'a slaviloru rescolati in Turcia, darea sortii aceloră in manele loru, adeca astfelu de reforme seu organizatiuni interne, prin cari crestini si se dispuna ei de ei si de medilocele loru. Cu alte cuvinte: autonomie provinciale, astfeliu intocmite, in cātu mane-poimane crestinii trebuia sę devina stepanii in Turcia europēna.

Aceste ingagiamente in principale nu s'au alteratu, si Francia si Italia, dupa tōte manifestatiunile urmate din partea loru, au ramasu tiendendu la indreptarea miscării si planulu de emancipare a creștiniloru ęr faci'a de resbelulu ce amenintă a sę deschide între Turcia si popōrale resp. Vasalii ei, Francia si Italia sūnt in deplinu acordu cu Anglia si Russia.

Prusso-Germania, sęu propriamente Imperatulu Wilhelm si principele Bismark de buna sęma impreună trebus se fie fertu întrega politica rusesca, si se intielege deci, că o sustienu si spriginescu, măcar că nu arēta zelu speciale.

In faci'a acestor'a ce remanea sę face, ce pozitiune sę ide Austro-Ungaria, resp. dl. c. Andrassy?

Este astadi lucru naintea lumii cunoscutu, că bietulu Mare Diplomatulu magiaru alu nostru s'a ingagiatu ca alu treilea in concertulu celoru idue Imperatii dela nordu, numai ca sę nibe ocaziune, d'a asfă despre tōte planurile aceloră, apoi prin complimente si spriginiri in cele particulari, a paralisa dupa potintia cele generali! Si despre aceea nu mai esiste nicei o indoieia, că diplomatia nōstră a fost incautata de cati strofa detronării si uciderii Sultanulu Abdul-Aziz, tocmai pentru că prin acestu actu se paralisara momentanu planurile Russeiei, pre cari diplomatia nōstră — de sila bucurosu le acceptase si le aperă atātu de zelosu in Delegatiuni.

Scie Gorciacoff si scie Bismark, si dōră sciau din capulu loculu, că de ce sublimitate este mintea si anim'a colegulu loru magiaru!

Si astfelu fiindu, ce alta tēnuta poțea sę urne din partea diplomatiei nōstre, de cātu: aprobarea si adoptarea neutralității faci'a de miscările crestiniiloru din Turcia si faci'a de resbelulu Serbiei si Montenegrului contra Turciei. In scrisu si cu gur'a s'a reconoscutu si enunțiatu atare neutralitate; dar in anima totu par că vermescu scrupulu, reservele si chiar contradicțiile, celu puțin astfelu trebus sę crededū, deca vomu judecă despre dl. c. Andrassy din colōnele lui „P. Lloyd“, celu de comunu mai aproape si mai desu inspiratu organu de publicitate alu seu.

Tōte foile magiare, totu pre candu dōră de nevoia enunțiară cea mai stricta neutralitate faci'a de resbelulu Serbiei si Montenegrului, nu se potura retienea, d'a adauge niscari scrieri de dinti si niscari esptorări venimose pentru certe posibile eventualități, si tōte mizeria cu profusiune veninulu in contra Serbiloru nostri, din pretestulu că ar lucră sę amțara pre Serbia cu milioane si cu legiōne! Dar argumentele si splicatiunile ce ni dă „P. Lloyd“ in nrulu seu de joi, abiă lasa de doritu mai multa lumina despre intentiunile, reutatea, sęu stupiditatea celebriiloru nostri diplomati!

Dupa acęstu organu officiosu alu d-lui c. Andrassy, intręga Europa, si tōte celelalte poteru mari, in Oriente si anume in Turcia, au numai interese mai indepartate, mai indirecte, asiă dicēndu de a dōu'a mana: Austro-Ungaria singura are acolo interese de vietă!

„Wir wollen uns die Garantien unseres innern Bestandes wahren, indem wir das Entstehen neuer Gebilde verhüten, welche die zentrifugalen Strömungen in dieser Monarchie begünstigen, eine ewige Ruhelosigkeit erzeugen und die Konsolidierung der ungarischen wie der österreichischen Zustände hintanhaltan würden.“

Ast'a pre romanța, in prosa limpede tradusa, atāt'a va sę dica:

Noi ungurii, trebus sę impededămu formarea de ori-ce staturi crestine, libere in vecinatatea nōstră; căci numai prin atare impiedecare potemu avę garantii pentru sustinerea statulu nostru internu, fiindu ca altmintre, formandu-se nōue staturi nationali la marginele orientali ale Monarchiei nōstre, acelea ar incuragiă si inaintă tendintiele centrifugali ce esistu la noi, ar produce o nēncetata turburare si ar impiedecă desvoltarea magiarismulu din cobă si a germanismulu din cobă de Laita.

Aceș'a este argumentulu internu; ęr ca argumentu ęsternu „P. Lloyd“ aduce, că si Serbia si Montenegru sunt multu mai serace si necitate, decātu sę fie in stare a sustiene si cultivă pre Bosnia si Hertiegovina loru; si incorpōrate; deci s'ar nasce si acolo o nemulțamire si nelinisece eterna, care nu pōte fi intru interesulu Europei.

De aci organulu d-lui Andrassy deduce oblu, că: Monarch'ia austro-magiara, pentru pacea si linișca sa si a Europei, trebus sę sę ingrigesca d'a intreveni spre impiedecarea noveloru formatiuni in Oriente, pona si cu arm'a! adaugendu pozitiv'a sperantia, că in acęsta intreprindere a sa nu va fi singura, fiindu că, dupa intipuirea sa, este interesulu Europei!!

Conformu acesteii credintie si doctrine a sale, totu „P. Lloyd“ in nrulu seu de astadi, sambata, in fōrte fiuu, dar destulu de invederatulu modu, tinde a provocă o coalitiune de pēteri, prin cari sę isoleze si constriga la retragere din Oriente pre Muscalu. De celelalte foi magiare, cari tōte in choru predica resbela contra Russeiei, nici mai amintindu.

Si eca aci de a dreptulu indegetatu resbelulu europeanu universale!

Austro-Ungaria cu dl. Andrassy si cu politiciu siovinismulu magiaru in frunte anunția, că: emanciparea slaviloru din Oriente este inceputulu emancipării slaviloru din Monarch'ia abisburgica. Aceșta emancipare are sę sparga acęsta Monarch'ia, nota bene: identica cu egemon'a germana si magiara, identica cu dreptulu absolutu d'a domni, stōrce, prefaca minoritatea nemtio-magiara pre majoritatea slava si romana.

Ei bine: dar slavii sunt resoluti, a sę emancipă sęu a mură, si ei dejă au căsigatu poteru, cari li recunoscu dreptulu de emancipare, si o potere fōrte mare, pre Muscalu, care ii spriginesce nu numai moralmente!

Ei bine: ce alt'a pōte, ba trebus sę urne din acęsta stare a lucruriloru, decātu, că Austro-Ungaria dualistica este in punctulu d'a deschide resbelulu universale, d' a-si pune in

risicu essistintia de statu si de potere mare, pentru de a-si salva nefericit'a forma dualistica de statu, nefericit'a politica d'a impedecea in desvoltarea loru naturale pre majoritatea poporaloru sale!

Si eca-ne in mediloculu pericului, pre carele noi de ani l'am prevediutu si predisu, unde ne-naturalele si memoralele pactu dela 1867 amenintia Monarchia, Tronu, libertate, umanitate, si chiar pacea Europei!

Si asi'a nu ne miramu, ca guvernulu magiaru si organele sale, fecera atata scomotu pentru pretinsele colosali iniscari ale Serbiloru nostri, precandu la faci'a locului acelea nici nu se observa de feliu. Li trebuie domniloru egemoni seu stepanitori ai nostri unu pretestu plausibile, pentru de a concentra acolo diosu, nu din motivulu Serbiloru nostri, ci in vederea resbelului orientale, o potere armata catu mai mare.

De aci er dicemu, ca este supremulu timpu, ca si noi Romanii se ne socotimu si ingrigim de noi, de sorcea noastra, de o tienuta demna de numele si interesulu nostru romanu!

Cumca pusetiunea noastra si situatiunea pentru noi in lupt'a acest'a deo parte intre elemente pre cari, de candu ne-am pomenitu, pururia am invetiatu a le conosce si tiené de pericolose essistintiei si desvoltarii nostre romane, dar cari astadi, apesate casi noi, au simpatia noastra si stau se se apuce de resbelu la morte la vietia pentru emancipare, cum naturalmente ar fi se se apuce tote poporale cu consciintia de sine, dar prin maiestria sfasiate si subjugate, de alta parte intre elemente, pre cari pururia le-am crediutu dupa natur'a si positiunea loru chiar creiate d'a ni fi amice, dar cari in cursulu timpului mai nou, cu poterea in mana, ni-au doveditu o dusmania de morte desvoltarii si essistintiei nationali, si ne-au aguduitu tota increderea si buna-sperantia ce avutiam in peptu-ni facia de ele, — da, cumca acesta pusetiune si situatiune a noastra este grea si chiar fatala, cine nu va pricepe si chiar senti! Si totusi detorintia noastra este, a *chiarificá*, pentru ca se ne potemu *orientá* in ea. —

Din Guttau, comit. Temesiu 1876.

ni se scrie sub 14/26 iuniu a. c. despre vessatiuni mai multu de catu barbare, ce se facu bietiloru omeni cu ocaziunea essecutariloru de dare.

In aceeasi di, ni se spune ca sosindu in acea comuna essecutorele de contributiuni, a pornitu de la casa la casa, cupr'ndiendu si seccstrandu fora mila tote, pre cate au potutu pune ochii, si man'a la bieti omeni.

Cu acea ocaziune, la cas'a unui omu de buna stare, cu numele Iosifu Frenatiu, s'a nascutu unu conflictu scandalosu, prin aceea, ca essecutorele i-a ocupatu camera, cu beuturi si bucate, lucruri de cari avea lipsa bietulu economu pre tota diu'a, er essecutorele cape-cauesce voia se le tiena Ddieu scie pana candu inchise. Omulu pretindea ca elu va plati restanti'a parte de loeu, parte in 2—3 dile; essecutorele nu voia se auda de plata, ci tinea ca trebuie se duca rachiulu omului. Acest'a striga, ca elu scie, cumca tierii si Imperatului nu trebuie rachia, ci bani, si adunandu iute 30 fl, ii depuse pe mesa domnului essecutore; dar acest'a nu voia se-i primisca pretindiendu ca mai trebuie 20 fl, pentru cari va duce rachiulu!

Dupa multu necasu, multa disputa cu essecutorele si cu judele comunale, assistente essecutorelui si tocmai asi'a de fora mila ca si acel'a, abi'a a succesu bietulu omu a capeta terminu de 3 dile ca se platésca restulu de contributiune!

Correspondintele intréba: Ore in patria noastra, sub pre luminatulu si multu induratulu nostru Domnitoru ne aflamu, pentru care de o suta de ori ne-am sacrificatu vietia si avere, seu

ca dora am apucatu in jugulu celu barbaru alu paganiloru de Turci?!

Noi nu potemu dice, decatu: Faceti ce veti face, dar feriti-ve d'a ajunge pre man'a essecutoriloru regesci de dare. —

De pe Crisiulu albu in Zarandu, maiu 76.

Cu dorere trebuie se mai vedemu si astadi in tempulu luminei, cum prin partile nostre se mai ivescu pe ici-colia vragitoria seu proroci mintiunosi, cari firesce ca despoia multu pe poporulu caditu in ceva bole, si care in ne-preceperea sa cere svatu de vindecare dela insielatorii de vragitori. Mai tristu inse este si cu atatu mai ademanitoriu pentru poporu, caci se afla chiar preoti cari cauta poporului cu pascalia seu cu cartile.

Si cate rele nu urmedia de aici! Mai antaiu se deprinde poporulu la credintia desierta; apoi are multe perderi materiali, perdiendu dile intregi pe la vragitori si cheltuindu multu cu caletoia la acei-a si cu daniile, ce li face aceloru proroci mintiunosi; dupa aceea mai urma ca poporulu nu mai ambla se-si caute de sanetate pe la inedici, ci se indetulesce cu bosconele vragitoriloru, si asi'a cade apoi viktima boleloru ce l'a cupriasu; er ca incoronare la tote acestea si alte urmari rele, de aici mai urma, ca adese se nascu ne-intielegeri si desbinari intre poporu si pastorii sei sufletesci, daca vragitorii prescriu bolnavului ca medicina ce-va rogatiuni ce cadu in sfera preotiesea, dar ei le prescriu se se essecute intr'unu modu ce nu este iertatu, ceea ce firesce ca preotii conscii de chiamarea loru nu potu se implenesca, er poporulu nebunitu de vragitori, mai alesu daca acei vragitori sunt preoti, traiesce in credentia ca de i-ar severi preotulu seu acele functiuni bisericesci, de buna sema s'ar vindeca. Asi'a spre essemplu P. I. S. din D. prescrie unuru omeni veniti la elu din departare, precum e N. din N. ca se cotesca maslulu pentru fiulu seu, dar numai cu unu preotu si inca noptea nainte de resarirea sorelui!! Firesce ca preotulu din comun'a lui N. nu potu se implenesca asta cere a poporanului seu, de ora-e s. maslu se pote severi numai cu celu putinu trei preoti. De aci firesce ca urma multe neplaceri.

Din parte-mi deci a-si roga autoritatile nostre bisericesci, resp. scaunulu protopopesci dinu H. alua sub respundere pe P. I. S. din D. pentru atare abusu, si de asemenea pre toti abusatorii de asta natura, precum de alta parte autoritatile nostre bisericesci peste totu se nu intrelase a impune preotimei ca se luminedie poporulu, ca pe langa rogatiunile implenite dupa prescisele santei beserice, si pe langa o vietia nepatata dupa cum prescrie moralea crestina, se mai pottesce ca se-si caute de sanetate si prin ajutoriulu mediciloru, dar nici candu se nu se lasé insielatu a crede ca insielatorii de vragitori li potu spune din pravila ori pascalia, ca cum se potu vindeca, de ora-ce in acele carti nu se afla recepte pentru vindecarea boleloru trupesci.

Ast'a e forte de doritu in interesulu chiar alu beserice si preotimei; caci altu cum multe rele vor urma din starea ast'a de astadi in d'un'a beserice.

In sperantia ca aceste sire vor fi considerate la locurile competinti, nu mai producu alte essemple, desi multe asi mai poté se aretu.

Unu fiu alu beserice.

Bosovici, iuniu 1876.

Se scie in multe parti, cumca Bosoviciulu este fruntea Almasiului. Acestu orasielu se afla in stare cam buna, dar de unu tempu incoco este bantuitu de multe necasuri iscate din multele frecari nebunesci dintre alesii stei beserice, carora dede ansa numai nepriceperea parochului localu, dar mai cu sema nebun'a asi'a numitului intieptu *Georgiu Iova*, epitropu besericescu.

Numitulu preotu nu este unu adevratu pastoriu alu nostru, despre ce s'au adusu probe prin „Albina,” chiar si mai decurendu rustinandu-lu pentru portarea sa si nesce scolari; dar tote remanu fora folosu, caci i tare grosa pelea faciei.

Apoi dlu Iova e chiar ca lovitu cu leuc'a. Dsa in locu se se ingrigesca de binele biserice si a scolei, si peste totu de naintarea poporului in cultura, are nerusinarea a sustiené publice, ca in scolele nostre ar trebui se se propuna in limb'a germana, nu in cea romana, de ora-ce cu limb'a romana nu poti esti nici cati-va pasi din comuna; de aci apoi mai are nerusinarea a sustiené ca nici o comuna deci n'ar trebui se-si prade banii pentru atari scole!! Si dsa sustiene de acestoa fora a cercetatu si a se fi convinsu de cea ce se propune si cum si cu ce rezultat se propune in scola, desi ca epitropu la comit. scol. tract. ar fi avutu detorintia. Dar firesce ca desiuchitatu nu-si pricepu detorintia.

Cu omeni de acesti-a nici nu poti deci se mai stai de vorba: ei n'au nici precepere nici voia d'a lucra pentru binele poporului.

Si cu tote acestea preotulu *George Dimitrievici* se insocesce cu acestu habeucu si lu-tiene cu poterea in postulu de epitropu. Ast'a se areta mai decurendu, candu dlu Iova intr'unu ceasu de desteptare, recunoscendu ca din caus'a boleloru sale spirituali nu e potrivitu pentru postulu ce ocupá, se puse de multiami dela postu; dar preotulu mi se sufelca de lu-puse cu poterea si a doue ora de epitropu. Astu-feliu averea beserice se incredintia din nou lui Iova celu nechiamatu, firesce caci asi'a cere de buna sema interesulu preotului.

De aci urma multa turburare in poporu. Apelamu deci la omeni de bine din comuna si cerem se puna umeru la umeru pentru delaturarea reului; er facendu acest'a, rogamu totu odata pe autoritatile nostre competinti se-si indrepte kavea-amente asupra celoru ce se templa pe la noi si se ni ajute a stabai de pacoste. Altu cum ne temeinu de urmasii triste.

Cinci economi.

Langa Crisiulu albu, 25 iuniu 1876.

(O pre umilita interpelare seu intrebare.)
Autonomi'a biserice gr. or. a datu poporului destula libertate, pentru de a-si organisa si chivernisi tote afacerile sale bisericesci, scolare si fundationali. Pe bazea statutului org. §. 7, p. 2, si §. 23, p. 5, comitetele parochiali si-facu lucrari la tempulu seu pentru implinirea vacantiloru parochii si statiuni invatiatoresci; inse — ce se vedi! Dupa ce am numitele „recurse” se inainta la locurile competinti pentru aprobare, acela se puse in ad acta. Ce motivu, seu care §. alu statutului org. indreptatesce pe Pre Onoratii. cu competinti, ca unele recourse, (precum este celu pentru statiunea invatiatoresca din *Comuna Repuigu*, in Comitatu Aradului; cerculu *Borosiu-Sabesiu*lui, carele inca in 1875. nov. in 16 s'a inaintatu d-lui Inspectoru cerculu spre aprobare, impreuna cu tacs'a recurtu, se le ingrope in somnulu celu de morte?! Comitetulu parochiale in casula amintitu a intetia republicarea Concursului la Pre Onor. Doimnu inspectoru scolaru; dar nu mai urma! Ce pote fi caus'a acestei intardieri? Dora numai un'a, carea inasa trebuie se o lasu onoratului publicu cetitoriu, se si-o esplice elu inasi. La obiectu inasa mi-rezervu a mai reveni.

S. G.

Dela Vini'a Buzesciloru, iuniu 21, 1876.

Dlu, Dr. *Aug. Lauranu* n'a cetitu, ci a auditu numai dela cutare amicu a dsaale; dsa audi inse singur unu pasagiu dia cele ce am scrisu in nr. 40—41 a „Albinei” a. c. ca de le ar fi cetitu tote, nesmintitu aru fi priceputu, ca eu acolo n'am facutu acuse noue, ci

am respunsu numai decâtu la provocarea dlui prot. dualisticu Pecurariu-Juhász, apertoriului dsale, aducându fresce fapte concrete despre „mistificatiuni, si nepotismu;“ prin urmare n'am „calumniatu,“ ci amu spusu adevurul curatu.

Faptele concrete despre nepotismu parte le-am insnatu eu, parte mi le-a subministratu dlu Pecurariu-Juhász, desi intentiunea i-a fostu tocma contraria.

La cea ce privesce rogamintile unei comunitati bisericesci: e aduca-si aminte diu Dr. L. de Parochia „Tamaia.“

Deci anatem'a de „Calumniatoriu perfidu,“ improscata cu atât'a santienia, o respingiu, declarandu, că deca dlu Dr. L. este jalasu pe reputatiunea publica a Clerului, nu mai pucinu sum jalasu si eu; dovada in privinti'a asta s' e fia trecutul si prezentulu meu acu de 25 ani, si indresnescu aseminea a apelu nu numai la fratii colegi, inca si la cei 14, ci in „mitutelulu“ meu cercu tocma si la publiculu strainu de tota classea!

Credintiosulu Toma.

Atestatu publicu.

Parintele Melentiu Miculescu din Secusiu, comit. Temesiu, ni scrie o declaratiune, prin carea, in faci'a unor miserabili denunțianti si reu-voitori ai sei, mai vertosu a unui'a carele pre d'o parte joca pre romanulu celu mare, er pre de alta scrte epistole si articli in foi in numele si cu subscrierile altora, si apoi ii ride si cartesce in publicu, si denuncia chiar mai mariloru, pre cum a inceputu acuma de candu in nrulu 55 alu Albinei aparu „Unu resunetu la apelulu celoru 11 fruntasii,“ etc. si subsemnatu „M. M—scu,“ in faci'a acestora respinge de la sine scrierea acelu articlu si ori-ce scire de elu.

Noi mergemu mai de parte, si declaramu, că parintele Melentiu Miculescu, pre astu ni potemu noi aduce a minte, nici candu nu ni-a tramisu vr' unu articlu spre publicare; er in catu pentru articlulu din cestiuene, nici nu scimu, de unde Santia sa ar ave acele date si informatiuni!

Autorele acelu articlu este unuu dintre cei mai bine informati barbati ai bisericeii, carele la timpulu seu se va numi cu numele. —

Redactiunea.

Varietati.

† (Necrologu.) Ioane Poianariu si soeia Marfa Jig'a in numele loru, a filoru si ficeiloru, precum si a numerosiloru consangeni, cu anima franta de dorere anuncia morte pre iubitoru si pretiutiloru fii, resp. fice si fetioru Alexandra si Demetriu, intemplata a celei de antai in 26 iuniu a. c. dupa amediadi la 6 ore, dupa unu morbu scurtu de anima, in alu 16. anu alu primaverii vietiei, era a cestui din urma in 27 iuniu demaneti'a la 8 ore in alu 15. anu alu vietiei, dupa unu morbu indelungatu. Immormentarea remasitiiloru pamentesci ale ambiloru se indepleni in Oradea-mare dupa ritulu gr. or. la 27 iuniu a. c. dupa amediadi la 5 ore. — Fie-li tierin'a usiora si memori'a binecuvantata!

† (Necrologu.) Elena, fi'a bravului si multu stimatului parochu din Jabaru, Dionitiu Popesculu, dupa a 7 lovitura de morte in familia acestui-a, reposa in Domaulu in etate abia de 22 de ani. In 13 iuniu a. c. se petrecu la cimiteriu cu mare pompa de multime de poporu din locu si din juru, functiunandu la actulu de immormentare 6 preoti si unu diaconu. Cantarile funebrale le esecuta chorulu vocale gr. or. din locu. Parochulu din Bolduru Iosifu Jucu tienu la acest'a ocasiune una cuvntare acomodata. Pre repausat'a o deplangu: Stimatulu ei parinte parochu gr. or.

iubit'a ei zora Emilia; apoi multu stimatii ei unchi, si multele rudenie, cunoscuti si cunoscute, cari toti i ostedia: „Se-i fie tierina usiora si memori'a binecuvantata!“

at. al. d.

* (In Constantinopole aparu 72 diu-arie,) si anume: 20 in limb'a franceza, 15 in cea turcesca, 13 armenesci, 12 grecesci, 4 bulgare. 2 spaniole, 1 englesu, 1 arabu, 1 persianu si 1 italianu. In cea germana nu apare nici unu diu-ariu, desi numerulu nemtiloru din Constantinopole este considerabilu. Si apoi Nemtii dicu că ei ar fi poporululu celu mai cultu din lume!

* (Populatiunea lumii) numera dupa datele statistice cele mai noue: 1397 milioane, cari se impartu: pe Europa 303 mill; Asia 799; Africa 206, America 84, si Australia 4 1/2 milioane.

* (Căile ferate) de pe rotogolulu pamentului au o lungime de 37,000 mile geografice; adeca sjungu pentru d'a forma 7 linii pe dupa totu globulu terestre pe langa ecatoru. —

* (Tricolora romana nationale mai pre susu de tote!) Marti'a si mercuri'a trecuta Capital'a Ungariei observu cu uimire pre murii tocmai terminati ai unei case dintre cele mai pompoze si la celu dantaie locu in Budapesta, intre numeroze stindarde in col-rile tierii si ale familiei, câte-va mai mari si de asup'a taturoru falsaindu si tricolora romana-nationale. Si curiositatea multimei curendu afla, că casa ce de nou se redica si ai caroru muri tocmai terminati s'au incoronatu cu numerozele stindarte si cu flori si verdetia este a ilustriloru domni Mocionesci, din strata Vatiului si cu a lui Deák, asi'a numita la Elefante. De locu apoi se fecera comentaria, că Mocionesciloru si in retragerea loru dela politica, stindartulu nationale, caus'a nationale, natiunea li este mai pre susu de tote, chiar si de patria si de familia! Altii erasi iute adausera, si unele foi si narara, că politia ar fi intrevenitu si indepartatu cu fortia acele tricolori romane nationale; ceea-ce noi nu credemu si nici nu ni s'a adevéritu la intrebarile facute. Scindartele s'au indepartatu a dou'a di tote pentru conti-nuarea lucrului la acoperisiu. —

* (Essamenile publice la scolale centrali din Brasiovu) se vor tiené cu finea anului scolastecu curente, 1875/76 dela 21—29 iuniu st. v. c. c.

Burs'a si plati'a de grane

intre alarmatoriile miscari politice de astadi, nu se potu reculege si stabilisa de feliu.

Nici cautare, nici cursuri si pretiuri positive, si asi'a dara nici specula via, nici la noi in Budapesta, nici in Viena, dar nici in Europa!

Actiunile de cred. austr. se smancescu intre 150 si 130; astadi notate cu 134.

Cele de cred. ung. intre 130 si 111; astadi notate cu 113-50.

Actiunile banței nat. austr. intre 860 si 830; astadi 834.

Rent'a austr. in arg. astadi 68-75; in hartia 65. Ambele septeman'a acest'a scadiute cu 1-30.

Argentulu in devalvare: 102.

Aurul se urca constantminte: galbenii dejá 5-97; napoleonorii 10-10. —

Pretiurile graneloru nu se potu sustiené, apesandu-le mintiun'a si nebuni'a guvernemantale, carea striga in lume, că este se avemu e recolta forte buna, precandu adevurul e, că recolta are se fie forte de medilocu, ba in multe privintie forte slaba.

Ei, dar nalt'a stepanire in lips'a mare de bani, crede că si-va deschide credite prin strainetate, deca va respandi mintiun'a despre o recolta escelente!

Grăulu de medilocu se vendu la terminu cu câte 10 fl magi'a metr; secar'a cu câte 7-92; cucurudiulu cu câte 5-50; rapiti'a cu 15 fl.

De altminte secerisiulu searii si a ordiului a inceputu, si precandu ordiulu se aréta manosu, secarea mai peste totu este slaba. —

Publicatiuni tacsabili.

CONCURE:

Pentru vacantea parochia gr. or. romana din comuna Vermesiu, in protopresbiteratulu Jebelului, Comitulu Carasiului, se publica concursu cu terminu pana la 29 iuliu st. vechiu 1876.

Emolumentele sunt: 2 sessiuni parochiale, stol'a indatinata si dela 76 de case câte 15 oche de cucurudiu dela fie-care, sub titlulu de biru preotiescu.

Cei-ce dorescu a ocupá acest'a parochia, se-si instruedie petitiuniile cu documentele recerute de stat. org. si normele prin Ven. Consistoriu, si se le substerna de adreptulu subscrisului protopresbiteru, adresate de altmintrelea sinodului parochiale din Vermesiu.

Jebelu, in 14 iuniu 1876.

Aless. Ioanovicu, mp. protopresbiteru, in co'ntielegere cu concernintele comitetu parochialu. 2—3

Se deschide concursu pentru impleuirea definitiva a postulu invetiatorescu rom.ort.conf. din Finisiu, insp. Iosasiului, ue care sunt legate urmatóriele emolumente: 120 fl. v. a; 12 cubule deputatu, 1/2 grănu, 1/2 cucurudiu; 7° de lemne; 8 jugere de pamentu; cortelu liberu cu gradina de legume.

Cei ce voru reflectá la acestu postu, au a-si adjustá recursurile sale in sensulu statutulu org. unde se adauge, că nesmentitu se recere atestatu de conduita dela concernintea loru superioritate resp. inspectoratu; apoi intitulandu suplicela comitetulu parochiale din Finisiu se le adreseze inspecto-atulu scolastecu cercuale conf. in Iosasiulu p. v. Gurahoncz, pana la 20 iuliu vechiu a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Numai acelu aspirante va poté fi alesu, carele pre langa calificatiunea prescisa, se va presentá la s. beserica spre a se face cunoscutu alegetoriloru.

In fine se insemna si acea, că alengendulu mai poté contá cu securitate la unu onorariu de 20 fl. v. a. anualmente dela concernintele preotu locale, precátu tempu acest'a va tiené la scol'a din Finisiu pre uniculu fiiu Iuliu, celu acuma dejá aptu de scola.

Comitetulu parochiale,

in contielegere cu inspecto-atulu scol. cercuale.

2—3

In urmarea decisului Venerabilelui Consistoriu aradanu de dtulu 4 Dec. 1875 nr. 2512, pentru parochia vacante din Cacarau, cu acareia venitu e imbinatu si salariulu invetiatorescu de acolo, — se scrie concursu pana la 20 Iuniu a. c. st. v. in carea dia va fi si alegerea.

Venitele sunt: folosirea de 1/4 pamentu, biru parochiale dela 60 case câte o mesura de cucurudiu sfarimatu, stolele indatinate, salariu invetiatorescu 87 fl. 50 cr., 10 sinice de bucate, 6 stangini de lemne pentru scola, 1 mesura de fasole si cartiru liberu cu gradina.

Recurintii au a tramite recursele loru dlui protopresbiteru tractuale in Buteni (Butyin com. Arad.)

Cacarau, la 2 iuniu 1876.

Comitetulu parochialu,

Cu scirea mea: Constantinu Gurbanu, mr., protopresbiteru.

3—3